

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpata Chirilov (Minciuna) Viorica, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2020, în cauza penală în privința lui

Chirilov (Minciuna) Viorica xxxx xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.12.2017 – 05.11.2019;

Instanța de apel: 29.11.2019 – 20.02.2020;

Instanța de recurs: 24.09.2020 – 03.03.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 05 noiembrie 2019, procesul penal în privința lui Chirilov (Minciuna) Viorica, învinuită în baza art.328 alin.(1) Cod penal, a fost încetat, deoarece a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții civile Casa Națională de Asigurări Sociale, Bordian Andrei, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal în privința lui Anii Svetlana și Vasiliu (Timuș) Tatiana în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, în privința cărora hotărârile nu se contestă cu recurs ordinar.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Chirilov (Minciuna) Viorica, desemnată în baza ordinului nr.48p din 29 martie 2010 în calitate de responsabil pentru perfectarea documentelor privind acordarea compensației sociale în cadrul Direcției de Asistență Socială și Protecție a Familiei din r-nul Criuleni, având calitatea de persoană

publică, fiind investită de stat să presteze servicii de interes public, concomitent fiind obligată să desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile Legii cu nr. 133-XVI din 13 iunie 2008, „Cu privire la ajutorul social” și a Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167 din 16.10.2008 (în continuare - Regulament) și să asigure realizarea acțiunilor de asistență socială, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

Astfel, în urma controlului efectuat de către Inspekția Socială în perioada 15 iulie 2013 - 17 iulie 2013, cu scopul verificării corectitudinii acordării ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului pentru un grup de persoane din localitatea Cimișeni r-nul Criuleni s-a constatat, că în perioada de timp mai 2011 - iulie 2013, specialistul în administrarea ajutorului social din cadrul Direcției de Asistență Socială și Protecție a Familiei din r-nul Criuleni Minciuna Viorica, care avea un rol important în procesul de stabilire și acordare a ajutorului social, fiind obligată a de a verifica informația prezentată, depășindu-și în mod vădit drepturile și atribuțiile acordate de lege, contrar prevederilor pct.8, 11, 12, 13, 31 și 60 din Regulament, a acceptat și înregistrat cereri care nu întruneau condițiile obligatorii pentru dreptul de acordare a ajutoarelor respective, prin urmare au fost acordate ilegal ajutoare sociale sau după caz ajutoare pentru perioada rece a anului, persoanelor care nu au anexat acte confirmative privind componența familiei sau a informației despre proprietatea asupra terenurilor deținute eliberate și înregistrate de autoritatea publică locală, persoanelor care au declarat că activează pe cont propriu în agricultură, însă nu au declarat terenul agricol deținut, totodată în mod arbitrar introducea în cererea (fișa) electronică a solicitantului din sistemul automatizat de calcul „MSAS” informații despre existența actelor obligatorii, în lipsa acestora, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social și a ajutor pentru perioada rece a anului următoarelor persoane:

- La 25.11.2011, examinând cererea cet. Cavcovscaia Maria, de acordare a ajutorului social nr.1301300459 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 1 000 lei (200x5).

- La 05.10.2011, examinând cererea cet. Calmîș Varvara, de acordare a ajutorului social cu nr.1301300420 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre componența familiei și certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestora, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 10.2011 - 03.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 2 602 lei (267x6+200x5).

- La 25.11.2011, examinând cererea cet. Cotoman Ivan, de acordare a ajutorului social

nr.1301300454 și actele anexate de ultimul, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat, fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 11.2011 - 05.2013 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011- 03.2013 în sumă de 2 931 lei (49 x 19+200 x 10).

- La 31.05.2011, examinând cererea cet. Creciun Maria, de acordare a ajutorului social nr.1301300287 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 1 000 lei (200x5).

- La 29.06.2011, examinând cererea cet. Cotoman Alexandra, de acordare a ajutorului social nr.1301300376 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 1 000 lei (200x5).

- La 08.02.2012, examinând cererea cet. Ceban Nadejda, de acordare a ajutorului social nr.1301300528 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 02.2012 - 07.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile februarie și martie în sumă de 8 310 lei (1582x5+200x2).

- La 21.06.2011 examinând cererea cet. Chiriac Ana, de acordare a ajutorului social nr.1301300371 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 06.2011 - 11.2011 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru luna noiembrie 2011 în sumă de 3 134 lei (489x6+200).

- La 22.12.2011, examinând cererea cet. Chiriac Ana, de acordare a ajutorului social nr.1301300445 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 12.2011 - 05.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 12.2011 - 03.2012 în sumă de 4 154 lei (559x6+200x4).

- La 01.12.2011, examinând cererea cet. Cazac Zinovia, de acordare a ajutorului

social cu nr.1301300482 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre componența familiei și certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestora, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 12.2011 – 11.2011 în sumă de 1 000 lei (200x5).

- La 15.07.2011, examinând cererea cet. Cojocari Maria, de acordare a ajutorului social nr.1301300400 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 07.2011 - 12.2011 și ajutor pentru perioada rece a anului în sumă de 1210 lei (135x6+200x2).

- La 04.11.2011, examinând cererea cet. Chiriac Sergiu, de acordare a ajutorului social nr.1301300433 și actele anexate de ultimul, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 11.2011 - 04.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 10 024 lei (1504x6+200x5).

- La 01.12.2011 examinând cererea cet. Ceban Serafima, de acordare a ajutorului social nr.1301300475 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 12.2011 - 2013 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 12.2011 - 03.2012 în sumă de 1 380 lei (58x10+200x4).

- La 26.11.2012, examinând cererea cet. Ceban Serafima, de acordare a ajutorului social nr.1301300593 și actele anexate de ultima deși a constatat în șir de abateri de la legislația din domeniu și anume că conform certificatului privind terenurile agricole deținute, familia Ceban deține 0,14 ha, teren pentru construcții și 0,35 ha teren de lângă casă (grădini), însă în cerere și forma electronică de calcul a fost indicat teren de lângă casă cu suprafața de 0,48 ha și teren agricol - 0,48 ha. Totodată, membrul familiei, Ceban Ruslan, a.n.1979, în cerere a fost declarat cu statut - angajat pe cont propriu în agricultură, însă conform datelor oferite de către Primăria s. Cimiseni despre terenurile deținute, familia Ceban nu deține teren agricol, astfel cet. Ceban R. nu deținea statut ocupațional și nu întrunea condițiile obligatorii pentru dreptul de acordare a ajutorului ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 11.2012 – 04.2013 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2012 - 03.2013 în sumă de 3 742 lei (457x6+200x5).

- La 21.06.2011, examinând cererea cet. Cazacenco Elena, de acordare a ajutorului social nr.1301300387 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat ajutor social pentru perioada 06.2011 - 05.2013 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2013 în sumă de 10 250 lei ($375 \times 22 + 200 \times 10$).

- La 12.01.2012, examinând cererea cet. Cazac Ion, de acordare a ajutorului social nr.1301300511 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre componența familiei și respectiv a certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestora, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 01.2012 - 12.2013 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 01.2012 - 12.2013 în sumă de 9 301 lei ($453 \times 17 + 200 \times 8$).

- La 04.01.2012, examinând cererea cet. Șved Olga, de acordare a ajutorului social nr.1301300504 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos a indicat pentru membrul, Sved Gheorghe, a.n.1976, statutul ocupațional - angajat pe cont propriu în sectorul neagricol, în lipsa actului confirmativ care ar demonstra realizarea activității de antreprenariat, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 01.2012 - 06.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 01.2012 - 03.2012 în sumă de 1 278 lei ($113 \times 6 + 200 \times 3$).

- La 18.05.2011, examinând cererea cet. Pascal Varvara, de acordare a ajutorului social nr.1301300307 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos a indicat că salariul beneficiarului constituie 3 lei, însă conform cererii și certificatului de salariul constituia 2784 lei, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 05.2011 - 10.2011 în sumă de 3 618 lei (603×6).

- La 27.01.2012, examinând cererea cet. Golovei Lidia, de acordare a ajutorului social nr.1301300518 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului de salariu a beneficiarului, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 01.2012 - 12.2012 în sumă de 800 lei (200×4).

- La 07.09.2011, examinând cererea cet. Punga Elena, de acordare a ajutorului social nr.1301300416 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre componența familiei și respectiv a certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestora. Totodată,

membrul familiei, Saranciuc Ruslan, a.n.1986 a fost declarat cu statut angajat pe cont propriu în agricultură, însă conform datelor oferite de către Primăria s. Cimiseni despre terenurile deținute, familia Punga nu deține teren agricol, astfel acesta nu deținea statut ocupațional și nu întrunea condițiile obligatorii pentru dreptul de acordare a ajutoarelor respective, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru perioada 09.2011 - 02.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 02.2012 în sumă de 10 160 lei (1560x6+200x4).

- La 29.06.2011, examinând cererea cet. Gaidău Ana, de acordare a ajutorului social nr.1301300353 și actele anexate de ultima, deși a constatat în șir de abateri de la legislația din domeniu și anume, că adeverința anexată la cerere privind terenurile deținute de familie, eliberată de primăria sat. Cimiseni, nu este înregistrată la autoritatea publică locală, în adeverință este indicat că familia deține 0,37 ha (grădini), în cererea scrisă este indicat teren de pe lângă casă 0,12 ha și 0,37 teren agricol în extravilan, fără a fi confirmat documentar. Astfel fiul solicitantei, Gaidau Viorel(a.n.1977) s-a declarat ca angajat pe cont propriu în agricultură, iar conform certificatului (neînregistrat) anexat la cerere, familia nu deține teren agricol în extravilan (cotă echivalentă) și prin urmare membrul adult al familiei, Gaidau Viorel, nu deținea statutul ocupațional declarat și nu întrunea condițiile obligatorii pentru dreptul de acordare a ajutorului, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru lunile iunie, iulie 2011 în sumă de 536 lei(268x2).

- La 01.12.2011, examinând cererea cet. Gaidău Ana, de acordare a ajutorului social nr.1301300472 și actele anexate de ultima, deși a constatat în șir de abateri de la legislația din domeniu și anume, că adeverința anexată la cerere privind terenurile deținute de familie, eliberată de primăria sat. Cimiseni, nu este înregistrată la autoritatea publică locală, în adeverință este indicat că Gaidau Viorel, a.n.1977, nu dispune de cotă de teren echivalent, iar date despre terenuri ale altor membri ai familiei nu există, în cererea scrisă este indicat, că familia deține teren de pe lângă casă 0,08 ha și 0,30 teren agricol în extravilan, fără nici o confirmare documentară, de asemenea la dosar lipsește actul obligatoriu privind componența familiei, iar compensația pentru căldură de care a beneficiat un membru al familiei a fost declarată eronat în sumă de 300 lei, suma corectă fiind de 875 lei, totuși a acceptat și înregistrat, cererea fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile decembrie 2011, ianuarie-mai 2012 și ajutor pentru perioada rece anului pentru perioada 12.2011 - 03.2012 în sumă de 3970 lei. (360x1+562x5+200x4).

- La 06.06.2012, examinând cererea cet. Gaidău Ana, de acordare a ajutorului social nr.1301300550 și actele anexate de ultima, deși a constatat în șir de abateri de la legislația din domeniu și anume, că adeverința anexată la cerere privind terenurile deținute de familie, eliberată de primăria sat. Cimiseni, nu este înregistrată la autoritatea publică locală, în adeverință este indicat că familia deține 0,45 ha grădini, prin ancheta socială din 28.05.2012 se confirmă că familia dispune de 0,45 ha teren pe lângă casă, în cererea scrisă este indicat eronat teren de pe lângă casă 0,08 ha și 0,30 teren agricol în extravilan, fără nici o confirmare documentară, de asemenea fiul Gaidau Viorel s-a declarat în cerere

ca „îngrijitor al unui membru al familiei”, iar în fișa electronică de calcul a fost introdus fals la indicat ca „angajat pe cont propriu în agricultură”, prin urmare membrul adult al familiei, Gaidau Viorel, nu deținea statutul ocupațional declarat și nu întrunea condițiile obligatorii pentru dreptul de acordare a ajutorului, totuși a acceptat și înregistrat, cererea fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pentru lunile iunie, iulie 2012 în sumă de 902 lei (451x2).

- La 09.01.2013, examinând cererea cet. Gaidău Ana, de acordare a ajutorului social nr.1301300610 și actele anexate de ultima, deși a constatat în șir de abateri de la legislația din domeniu și anume, că adeverința anexată la cerere privind terenurile deținute de familie, eliberată de primăria s. Cimișeni, nu este înregistrată la autoritatea publică locală, în adeverință este indicat că familia nu dispune de teren agricol, în cererea scrisă este indicat eronat teren de pe lângă casă 0,0916 ha și 0,36 teren agricol în extravilan, fără nici o confirmare documentară, de asemenea fiul Gaidau Viorel s-a declarat în cerere ca „îngrijitor al unui membru al familiei”, iar în fișa electronică de calcul a fost introdus fals la indicat ca „angajat pe cont propriu în agricultură” prin urmare membrul adult al familiei, Gaidau Viorel, nu deținea statutul ocupațional declarat și nu întrunea condițiile obligatorii pentru dreptul de acordare a ajutorului, totuși a acceptat și înregistrat cererea, fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pe lunile ianuarie - martie 2013 în sumă de 600 lei (200x3).

- La 23.08.2011, examinând cererea cet. Gaidău Ivan, de acordare a ajutorului social nr.1301300412 și actele anexate de ultimul, deși a constatat că lipsesc actele obligatorii precum adeverința privind componența familiei și certificatul privind terenurile agricole deținute de beneficiari, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos a indicat existența actelor respective și deținerea de către beneficiari a unui teren pe lângă casă de 0,11 ha fără confirmarea documentară, ca rezultat a acceptat și înregistrat cererea, fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe perioada lunilor 08.2011- 01.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pe lunile 11.2011-01.2012 în sumă de 5601 lei. (794x5+1031x1+200x3).

- La 27.01.2012, examinând cererea cet. Gaidău Ivan, de acordare a ajutorului social nr.1301300521 și actele anexate de ultimul, deși a constatat că lipsesc actele obligatorii precum adeverința privind componența familiei și certificatul privind terenurile agricole deținute de beneficiari, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos a indicat existența actelor respective și deținerea de către beneficiari a unui teren pe lângă casă de 0,11 ha fără confirmarea documentară, ca rezultat a acceptat și înregistrat cererea, fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe perioada lunilor 02-07.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pe lunile februarie, martie 2012 în sumă de 6586 lei. (1031x6+200x2).

- La 01.12.2012, examinând cererea cet. Golovei Liubovi, de acordare a ajutorului social nr.1301300478 și actele anexate de ultima, deși a constatat că lipsesc actele obligatorii precum adeverința privind componența familiei, certificatul privind terenurile

agricole deținute de beneficiari și certificatul de salariu al soțului, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos a indicat existența actelor respective și deținerea de către beneficiari a unui teren pe lângă casă de 0,06 ha fără confirmarea documentară, ca rezultat a acceptat și înregistrat cererea, fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe perioada lunilor 01.2012-06.2012 și ajutor pentru perioada rece a anului pe lunile 01.2012 – 03.2012 în sumă de 1194 lei (99x6+200x3).

- La 28.08.2012, examinând cererea cet. Golovei Liubovi, de acordare a ajutorului social nr.1301300559 și actele anexate de ultima, deși a constatat în sir de abateri de la legislația din domeniu și anume că adeverința anexată la cerere privind terenurile deținute de familie, eliberată de primăria sat. Cimiseni, nu este înregistrată la autoritatea publică locală, în adeverință este indicat terenul agricol din extravilan(cota echivalentă) 1,34 ha, însă nu este indicat terenul agricol intravilan (de pe lângă casă), în cererea scrisă este indicat arbitrar teren de pe lângă casă 0,06 ha, fără a fi confirmat documentar, certificatul privind salariul soțului Golovei Valentin, anexată la dosar conține date privind salariul pe luna 06.2012, salariul pentru luna iulie 2012, luna anterioară depunerii cererii nu este indicat, însă la calcularea venitului global al familiei a fost luat în calcul salariul pe luna iunie 2012, pe cererea acceptată pe 28.08.2012 și nu a fost declarată în cerere compensația pentru transportul public în mărime de 18 lei lunar, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe perioada lunilor 08.2012 - 01.2013 și ajutor pentru perioada rece a anului pe lunile 11.2012 - 01.2013 în sumă de 930 lei (55x6+200x3).

- La 25.11.2011, examinând cererea cet. Gamarț Lidia, de acordare a ajutorului pentru perioada rece anului nr.1301300467 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia și în mod arbitrar a indicat deținerea de către beneficiari a unui teren pe lângă casă de 0,04 ha, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pe lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 1 000 lei (200x5).

- La 04.01.2012, examinând cererea cet. Lupu Domnița, de acordare a ajutorului social nr.1301300505 și actele anexate de ultima, deși a constatat că Novic Ion (soțul solicitantei) a.n.1989 în cerere s-a declarat ca angajat pe cont propriu în sectorul neagricol, fără a fi anexat un act confirmativ, care ar demonstra activitatea de antreprenariat a acestuia, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile 01.2012 - 06.2012 și ajutorului pentru perioada rece a anului pe lunile 01.2012 - 03.2012 în sumă de 6 432 lei (972 x 6+200 x 3).

- La 01.03.2012, examinând cererea cet. Arnaut Lidia, de acordare a ajutorului social nr.1301300544 și actele anexate de ultima, deși a constatat că Mihailov Nichita (fiul solicitantei) a.n.1993 în cerere s-a declarat ca angajat pe cont propriu în sectorul

neagricol, fără a fi anexat un act confirmativ, care ar demonstra activitatea de antreprenoriat a acestuia, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile 03.2012 - 08.2012 și ajutorului pentru perioada rece a anului pe luna 03.2012 în sumă de 3 104 lei (484 x 6+200 x 1).

- La 16.12.2011, examinând cererea cet. Taran Elena, de acordare a ajutorului social nr.1301300500 și actele anexate de ultima, deși a constatat că Lupu Fiodor (fiul solicitantei) a.n.1991, în cerere s-a declarat ca angajat pe cont propriu în sectorul neagricol, fără a fi anexat un act confirmativ, care ar demonstra activitatea de antreprenoriat a acestuia, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile 12.2011 - 05.2012 și ajutorului pentru perioada rece a anului pe lunile 12.2011-03.2012 în sumă de 7652 lei (1142 x 6+200 x 4).

- La 04.01.2012, examinând cererea cet. Rabei Grigore, de acordare a ajutorului social nr.1301300507 și actele anexate de ultimul, deși a constatat că Rabei Pavel (fiul solicitantului) a.n.1985, în cerere s-a declarat ca angajat pe cont propriu în sectorul neagricol, fără a fi anexat un act confirmativ, care ar demonstra activitatea de antreprenoriat a acestuia, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile 01.2012 - 06.2012 și ajutorului pentru perioada rece a anului pe lunile 01.2012 -03.2012 în sumă de 5 178 lei (763 x 6+200 x 3).

- La 14.12.2012, examinând cererea cet. Rabei Tatiana, de acordare a ajutorului social nr.1301300607 și actele anexate de ultima, deși a constatat că Rabei Dumitru (fiul solicitantei) a.n.1991, în cerere s-a declarat ca angajat pe cont propriu în sectorul neagricol, fără a fi anexat un act confirmativ, care ar demonstra activitatea de antreprenoriat a acestuia, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile 12.2012 - 03.2013 și ajutorului pentru perioada rece a anului pe lunile 12.2012 -03.2013 în sumă de 4 016 lei (804 x 4+200 x 4).

- La 12.01.2012, examinând cererea cet. Metlinschi Galina, de acordare a ajutorului social nr.1301300512 și actele anexate de ultima, deși a constatat că Metlinschi Ala (sora solicitantei) a.n.1978, în cerere s-a declarat ca angajat pe cont propriu în sectorul neagricol, fără a fi anexat un act confirmativ, care ar demonstra activitatea de antreprenoriat a acestuia, a acceptat și înregistrat cererea, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social pe lunile 01.2012 - 03.2012 și ajutorului pentru perioada rece a anului pe lunile 01.2012 -03.2012 în sumă de 7 263 lei (2221 x 3+200 x 3).

- La 26.05.2011, examinând cererea cet. Bernevec Veronica, de acordare a ajutorului social nr.1301300343 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 11.2011 - 03.2012 în sumă de 1 000 lei (200x5).

- La 08.02.2012, examinând cererea cet. Magurean Veceaslav de acordare a ajutorului social nr.1301300530 și actele anexate de ultimul, în procesul completării

informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 02.2012 - 07.2012 în sumă de 1 948 lei (258x6+200x2).

- La 27.01.2012, examinând cererea cet. Țurcan Elena, de acordare a ajutorului social nr.1301300527 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 01.2012 - 06.2012 în sumă de 7 974 lei (1229x6+200x3).

- La 10.06.2011, examinând cererea cet. Țurcan Elena, de acordare a ajutorului social nr.1301300268 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 06.2011 - 11.2011 în sumă de 4160 lei (660x6+200x1).

- La 10.06.2011, examinând cererea cet. Raitabuc Maria, de acordare a ajutorului social nr.1301300263 și actele anexate de ultima, în procesul completării informației în fișa electronică din sistemul automatizat electronic de calcul „MSAS”, în mod fraudulos, a indicat existența certificatului despre proprietatea asupra terenurilor deținute de beneficiar, în lipsa acestuia, ca rezultat fiind stabilit și achitat nelegitim ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile 06.2011 - 11.2011 în sumă de 2 168 lei ((328x6)+(200x1)).

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții civile Casa Națională de Asigurări Sociale, Bordian Andrei, în sumă de 1 555 048 lei.

În motivarea apelului a invocat că, instanța de judecată cert a stabilit vinovăția inculpatelor Anii Svetalana, Timuș (Vasilii) Tatiana și Minciună Victoria în săvârșirea faptei infracționale prevăzută la art.328 alin.(1) Cod penal, soldată cu cauzarea prejudiciilor în mărime de 1 555 048 lei, iar inculpatele nu au reparat prejudiciul cauzat prin infracțiunea săvârșită, astfel încât acțiunea civilă înaintată urma a fi admisă.

Menționează că prin raportul cu privire la rezultatele controlului inopinat efectuat în cadrul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei a Consiliului raional Criuleni și primăriei satului Cimișeni r-nul Criuleni, a fost stabilită suma despăgubirilor convenite părții civile, or care alte probe suplimentare ar putea fi prezentate pentru a fi dovedit prejudiciul cauzat părții civile CNAS, dacă raportul cu privire la rezultatele controlului inopinat indicat

supra a stat la baza învinuirii aduse, iar instanța prin sentință de condamnare a recunoscut culpabile inculpatele de săvârșirea infracțiunii incriminate.

Mai remarcă, că nu este clar care cazuri excepționale pentru stabilirea exactă a sumei despăgubirilor convenite părții civile, și care ar determina amânarea judecării cauzei, dispunând admiterea în principiu a acțiunii civile, or norma prevăzută de art.225 alin.(3) Cod de procedură penală statuează că: o dată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2020, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în partea civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încasarea de la Chirilov (Minciuna) Viorica în beneficiul părții civile Casa Națională de Asigurări Sociale prejudiciul cauzat prin infracțiune în sumă de 149 108 lei; de la Anii Svetalana prejudiciul cauzat prin infracțiune în sumă de 3 648 lei; de la Timuș (Vasilii) Tatiana prejudiciul cauzat prin infracțiune în sumă de 2 292 lei.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că instanța de fond corect a încetat procesul penal pe art.328 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție.

Instanța de apel a reținut că, prin faptele sale inculpatele au cauzat prejudiciu părții civile Casa Națională de Asigurări Sociale, în mărime de 1 555 048 lei, care a fost stabilit prin raportul cu privire la rezultatele controlului inopinat efectuat în cadrul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei a Consiliului raional Criuleni și primăriei satului Cimișeni r-nul Criuleni.

Prin urmare, acțiunea civilă înaintată de partea civilă Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi admisă, deoarece a fost stabilită vinovăția inculpatelor în săvârșirea faptei infracționale prevăzute la art.328 alin.(1) Cod penal, soldată cu cauzarea prejudiciului în mărime de 1 555 048 lei, care nu a fost reparat.

5. La data de 07 septembrie 2020, nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, inculpata Chirilov (Minciuna) Viorica a declarat recurs ordinar, indicând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie respinsă acțiunea civilă înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Recurenta a invocat că, instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor, nu a argumentat motivele admiterii sau respingerii probelor prezentate de către părți, nu a dat o apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe în parte.

5.1. La data de 18 septembrie 2020, inculpata a contestat cu recurs suplimentar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu transmiterea la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, indicând aceleași motive ca și în cererea de recurs declarată

la data 07.09.2020 (pct. 5. din decizie), considerând că instanța de apel eronat a apreciat probele administrate în speța dată.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora, ca fiind declarate peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2020, a fost pronunțat la 20 februarie 2020 în prezența inculpatei Chirilov (Minciuna) Viorica și a avocatului acesteia, Arnaut Valentina, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d.233, vol. III), fiind menționată când va avea loc pronunțarea integrală a deciziei.

Ulterior, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată inculpatei Chirilov (Minciuna) Viorica la 12 mai 2020. (f.d.253, vol. III).

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

În acest context, Colegiul penal reține că la 03 septembrie 2020, conform ștampilei oficiului poștal pe plic (f.d.14, vol. IV), inculpata Chirilov (Minciuna) Viorica declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 03 septembrie 2020 de către inculpata Chirilov (Minciuna) Viorica, împotriva deciziei instanței de apel din 20 februarie 2020, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica

rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

8. În corespundere cu art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpata Chirilov (Minciuna) Viorica, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2020, în cauza penală în privința lui *Chirilov (Minciuna) Viorica xxxx*, ca fiind declarate peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 aprilie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena